

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НЧ „ЦАР БОРИС III – 1928”, СОФИЯ, ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

Основната задача на НЧ „Цар Борис III – 1928” е да бъде обществен информационен център за продължаващо образование и учене през целия живот в полза на местната общност. Чрез цялостната си дейност като културно-просветно дружество читалището предоставя обучение в различни области на знанието, културата и изкуствата и осигурява достъп до информация за своите потребители. Добрите резултати, които постига в развитието си, се реализират благодарение на иновативните методи на работа във всяка сфера на читалищната дейност, високият професионализъм на читалищните и библиотечните специалисти, както и на съвместната и ползотворна дейност с местната власт, която осигурява подслон за нашето читалище.

ОТЧЕТ ЗА РАБОТАТА НА БИБЛИОТЕКАТА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

1. ОСНОВНИТЕ ЗАДАЧИ на библиотеката през 2023 година бяха:

- Увеличаване броят на регистрираните читатели;
- Популяризиране на библиотечните дейности чрез участия в национални и регионални инициативи, свързани с четенето;
- Обогащаване и осъвременяване на библиотечният фонд с нови постъпления от всички области на знанието, съобразно потребителското търсене;
- Повишаване качеството на информационното обслужване на потребителите на библиотеката;
- Развитие процесите на автоматизация и дигитализация, нови попълнения в базата данни на библиотеката и в електронния каталог.

2. ОБСЛУЖВАНЕ НА ЧИТАТЕЛИ

През 2023 г. броят на регистрираните читатели, броят на посещенията и заетите библиотечни документи значително нарасна, което постигнахме чрез:

- Увеличаване на работното време, предвидено за обслужване на читатели – библиотеката премина на 7-дневна работна седмица и с работен ден от 9 ч. до 19 ч.
- Реализацията на проекта „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност – 2022”, финансиран от Министерство на

културата, и обновяването на библиотечният фонд с книги и други информационни източници.

- Комплектуването на голям брой разнообразни по тематика и съдържание книги и други документи, дарение от читатели и издателства.
- Обновяването на материалната база на библиотеката с частични ремонтни дейности.

2.1. Читатели до 14 години

През 2023 г. се увеличи с около 20 души броят на регистрираните читатели под 14 години. С над 300 тома повече от предвидените са заетите книги, списания и други документи за деца и юноши. За повишения интерес на децата към библиотеката допринесе:

- набавянето на нови търсени, актуални и разнообразни по тематика и съдържание книги, подходящи за деца и тийнейджъри;
- популяризирането в интернет пространството на библиотечните дейности и информацията за наличието на всички книги, които са задължителни за часовете по литература за всички класове;
- обособяването на детски отдел в ново помещение, ремонтирано и обзаведено с нови стелажи;
- иницирането на събития с масов характер, позволяващи на учениците от близките училища да посетят библиотеката и да се запознаят с възможностите, които тя им предлага.

2.2. Читатели над 14 години

Броят на регистрираните читатели над 14 г. се увеличи с 20 души през 2023 г. в сравнение с планираното нарасна със 700 души броят на посещенията в библиотеката, а заетите библиотечни документи са с 1000 повече от предвидените. Към 31.12.2023 г. виртуалните посещения на сайта са 34352, на интернет каталога са 4528, а фейсбук страницата на библиотеката има 602 последователи. Увеличението на всички тези показатели постигнахме чрез:

- Обогаляване на библиотечният фонд със 760 нови търсени заглавия, осигурени по желание и заявка на читателите;
- Популяризиране на библиотечните дейности в интернет пространството и социалната мрежа;
- Извършване на електронни и онлайн услуги за читателите - SMS, e-mail, съобщения в социалната мрежа и др. Автоматизираните услуги повишават нивото на обслужване на потребителите. Ежедневно бяха извършвани резервации на библиотечни документи и заявки за закупуване на нови заглавия; изпращане на съобщения за налични търсени книги; всеки читател, когато пожелае, получава справка за книгите, които е чел и заглавия от определен автор, които не е заемал. През 2023 г. бяха изпълнени 335 заявки за книги.
- Извършване на междубиблиотечно заемане съвместно с регионални и читалищни библиотеки в София и страната; предоставяне информация за търсени заглавия в други библиотеки през техните онлайн каталози и др.

3. СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ. АВТОМАТИЗАЦИЯ. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

- Интернет каталогът на библиотеката към 31.12.2023 г. (<http://catalog.chitalishte-tsarboris.com:8081/abweb/public/>) наброява 31029 записа - книги, периодика и некнижни документи.
- През 2023 г. бяха извършени над 1300 устни и писмени библиографски справки в отговор на читателски запитвания. В тях се включват справките: „Какво съм чел”, „Какво не съм чел от даден автор”; „Какво има налично в библиотеката от търсен автор“; Списък на заглавия от определен автор или по зададена тема; Бюлетин „Нови книги” и др.
- Ежедневно бяха извършвани онлайн справки, като се предоставяше информация на потребители по e-mail, SMS, Viber, във Facebook;
- Кориците на всички новополучени библиотечни документи бяха сканирани и публикувани в електронния каталог към библиографското описание;
- Всеки месец на Facebook страницата на библиотеката се публикува информационен бюлетин „Нови книги” със сканираните изображения на кориците на новополучените книги;
- Бяха попълнени и всички тематични информационни бюлетини на библиотеката с нови заглавия от книги и статии;
- През 2023 г. в библиотеката бяха набавени 9 справочни издания от различни области на знанието;
- Бяха проведени 15 часа обучение по информационна грамотност на отделни потребители – 27 души, включително на библиотекарите от цялата страна за работа с приложен софтуер „Автоматизирана библиотека”.

4. МАСОВА РАБОТА С ЧИТАТЕЛИ

През отчетната година бяха организирани над 50 изложби и книжни витрини, посветени на кръгли годишнини и празници, информация за нова литература и др.

Библиотекарите изготвят и предоставят на потребителите на библиотеката читателска карта и визитка на читалището, които съдържат основни данни като работно време, контакти за връзка и др.;

Библиотекарите поддържат интернет- и фейсбук страниците на читалището и библиотеката. Всички дейности, събития и текуща информация се популяризират от служителите на библиотеката.

През 2023 година библиотекарите взеха участие в следните събития:

- През месец април стартира инициативата „Април – месец на книгата и четенето“, която включваше: безплатна годишна регистрация на ученици; награждаване на отличени читатели като „Читател на 2022 г.“, „Млад читател на 2022 г.“, „Дарител на 2022 г.“ Библиотекарите изработиха грамоти, които бяха връчени на наградените читатели;
- 31. май – участие в XXXVI конгрес на Съюза на народните читалища в София;

- 8-9. юни – участие в XXXIII национална конференция на ББИА, под надслов „Библиотечни политики и политиките в библиотеките“, гр. Пловдив;
- 27-29. септември – участие в XXIX национален семинар на РС-ТМ и библиотеките, работещи с „Автоматизирана библиотека“, с тематика „АБ Уеб и Дигитализацията“, Градска библиотека „П. Пенев“, Димитровград;
- 16 октомври – обучение в Дирекция Култура за работа с Програмите на Дирекция Култура;
- 19. октомври – запознаване с Библиотерапията като метод на работа в обществената библиотека – лекториум в Столична библиотека;
- 21. октомври – участие в радиопредаване по БНР на тема самодейността в читалищата, по време на което беше акцентирано върху значението и дейността на библиотеката за читалищното развитие;
- На 23. октомври се проведе Юбилеен концерт на НЧ „Цар Борис III – 1928“. Библиотекарите взеха активно участие в организацията, популяризирането и провеждането на това събитие. Изработиха сценарий, подготвиха афиши, направиха публикации на интернет- и на фейсбук страницата на читалището. В уводната част на концерта беше отбелязано специалното място, което е отредено на библиотеката в читалището, нейната история и постиженията ѝ през 95-годишнината на читалището.
- 24. октомври – присъствие на откриването на 95-годишния юбилей на Столична библиотека;
- На 01. ноември – присъствие на „Следовник на будители“ – награждаване на творци в различни области на културата по повод Денят на народните будители.
- На 15. ноември в библиотеката беше направена среща с детската поетеса Жени Костадинова и децата от подготвителния клас на 48 ОУ, по време на която бъдещите читатели слушаха приказки, обсъждаха любими книги и литературни герои;
- На 17 ноември отбелязахме Денят на четенето (за пръв път се чества и е инициран от фондация „Четене“, фондация „Детски книги“ и сдружение „Книги и четене“) със среща с ученици от 6. клас на 48 ОУ. Беше поставена темата за четенето, любими автори и книги и запознаване на децата с възможностите на библиотеката;
- На 27. ноември взехме участие в Кръгла маса по проблемите на каталогизацията, иницирана от Библиотеката на СУ "Св. Кл. Охридски" и ББИА, по време на която бе взето решение обществените библиотеки в България да преминат към стандарт за каталогизация „ISBD – консолидирано издание“, след изработване и въвеждане на правила от Комисията по каталогизация;
- На 21. декември 2023 г. се проведе Коледен концерт на читалището, като библиотекарите изготвиха сценария с подбор на коледни стихове от налични книги в библиотеката, изработиха поканите и афишите за концерта и популяризираха събитието в интернет пространството.

5. КОМПЛЕКТУВАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНИЯТ ФОНД

През 2023 г. бяха инвентирани 760 нови библиотечни документа от всички области на знанието, от които 501 са дарения от частни лица и издателства.

През 2023 г. библиотеката кандидатства по Програма „Българските библиотеки – съвременни центрове за четене и информираност“ към МК и беше одобрена с бюджет около 3000 лв. С тези средства предстои да бъдат реализирани около 150 тома нови постъпления през 2024 г.

През периода юли - декември бе извършена частична (10%) инвентаризация на библиотечния фонд.

Бяха отчислени 590 тома книги по причини: физически изхабени, повредени от читатели и заменени, липсващи при инвентаризация и многоекземплярни.

6. БИБЛИОТЕЧЕН ПЕРСОНАЛ И УЧАСТИЕ В КВАЛИФИКАЦИОННИ НАЧИНАНИЯ

През 2023 г. библиотекарите взеха участие в различни форуми, свързани с придобиването на нови библиотечни знания и умения, които бяха посочени в Раздел „Масова работа с читатели“.

ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СЪСТАВИТЕ И ШКОЛИТЕ ПРИ НЧ „ЦАР БОРИС III – 1928“ ПРЕЗ 2022 г.

ХОР НА СОФИЙСКИТЕ МОМЧЕТА

1. 28.05.2023 г. – концерт на Хора на софийските момчета в голямата зала на НМА „Проф. П. Владигеров“

2. 1 – 7. 06.2023 г. – концертно турне на хора в Исландия по повод второто издание на международния хоров фестивал „Момчетата пеят“

3. 18.06.2023 г. – ММФ „Софийски музикални седмици“ – зала №6 на НДК – тържествен концерт, посветен на 55 години от създаването на Хора на софийските момчета

4. 6 – 8.10.2023 г. – Трети международен хоров фестивал „Момчетата пеят“, организиран от Сдружение „Хор на софийските момчета“

Концерти на хора в рамките на фестивала:

- **6.10.** – откриване и самостоятелен концерт в залата на НМА „Проф. П. Владигеров“
- **7.10.** – концерт в Ботевград
- **8.10.** – гала концерт в залата на НМА „Проф. П. Владигеров“

- **23.10.2023 г.** – залата на кинотеатър „Освобождение” – участие в концерт, посветен на 95 години от създаването на читалището.

- **23.12. 2023 г.** – 32-ри традиционен Коледен концерт на Хора на софийските момчета – залата на НМА „Проф. П. Владигеров”

Отразяване на дейността на Хора на софийските момчета в медиите:

18.01.2023 г. – БНР – програма „Христо Ботев” - в предаването за хорова музика „Кантате, юбилате” е направено голямо интервю с проф. А. Благоева по повод 25 години от създаването на Младежката формация към хора на софийските момчета

27.01.2023 г. – католическо радио „Аве Мария” – голямо интервю с проф. А. Благоева за работата и успехите на Хора на софийските момчета

27.07.2023 г. – БНР – програма „Христо Ботев” – в предаването „Метроном” - интервю по повод 55 години от създаването на Хора на софийските момчета и турнето в Исландия

03.08.2023 г. – БНР – програма „Христо Ботев” – в предаването за хорова музика „Кантате, юбилате” – голямо интервю по повод 55 години от създаването на Хора на софийските момчета и турнето в Исландия.

4 - 8.10.2023 г. – отразяване на концертите от третия международен хоров фестивал „Момчетата пеят”, организиран от Сдружение „Хор на софийските момчета” в: БНТ 1 – „Вечната музика” и „Култура БГ”, Нова TV, програма „Христо Ботев” и програма „Хоризонт” на БНР, Радио Класик ФМ, Радио Класик А и др.

23.12.2023 г. – програма „Хоризонт” на БНР – в предаването „На бис българските музиканти” – голямо интервю с проф. А. Благоева по повод 55 години от създаването на Хора на софийските момчета и третия международен хоров фестивал „Момчетата пеят”.

ФОЛКЛОРЕН ТАНЦОВ АНСАМБЪЛ “БАЛКАН”

- 1. 26.02.2023 г.** - Традиционно честване на Сирни заговезни;
- 2. 01.03.2023 г.** - Участие в концертна програма по покана на СО – район Сердика по случай Деня на самодееца;
- 3. 07.04.2023 г.** - Участие в благотворителен концерт в ОКИ Искър;
- 4. 07.06.2023 г.** - Традиционен годишен концерт, кино Освобождение;
- 5. 07.07.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в празнична програма в к.к. Паничище;

6. **09.07.-17.07.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в VIII МФФ Country of legends, Грузия, 6 концертни участия;
7. **22.07.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в празнична програма в с. Орешака;
8. **31.08.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в празнична програма в хотел Хаят;
9. **09.09.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в празнична програма в хотел Шато Драгалевци;
10. **17.09.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в празнична програма по случай Деня на София;
11. **23.10.2023 г.** - Участие на всички групи от ансамбъла в концерт по случай 95-годишнината на читалището;
12. **28.10.2023 г.** - Участие на представителния ансамбъл в концерт по случай Денят на народните будители, организиран от ЦИОФФ – България;
13. **08.12-20.12.2023 г.** - Участие в 1 Camagua Folk Dance Couples International Festival и в 4 International Virtual Festival “Camagua Folk Dance”, Камагуей, Куба, 5 концертни участия;
14. **21.12.2023 г.** - Участие на всички групи в Коледен концерт на НЧ „Цар Борис III – 1928”;
15. **24.12.2022 г.** - Коледуване – участие на представителния ансамбъл в пресъздаване на коледарския обичай в 7 обекта от веригата НИ-КАЙ.

За 2023 година съставът има общо 30 концертни участия, от които един самостоятелен концерт.

Участниците в представителния ансамбъл са 38. Репетициите са вторник и четвъртък от 19.30 ч. до 21.30 ч., и за начинаещите в петък от 19.00 до 21.00 ч.

В детската група се обучават 35 деца. Репетициите са в понеделник и сряда от 18.00 ч. до 19.00ч.

ШКОЛА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

През учебната 2022/2023 г. в школата се обучаваха 20 деца на различна възраст. Учениците са разпределени в групи както по ниво на знания, така и според свободното им време. С помощта на помагалата предоставени от читалището, курсистите развиват знанията си в писмен и говорим език.

Допълнително се работи с тези, които имат нужда от помощ при справяне със задачите и материала, които се преподават в училище.

Както всяка година за Коледа, Великден, а и за Хелюин, разучихме песни и стихотворения свързани с английските и българските традиции.

В определени часове четем и дискутираме за живота и дейността на известни учени, музиканти и исторически личности свързани с Британия, което обогатява общата култура на курсистите и се усъвършенства воденето на диалог на английски език.

ШКОЛА ПО ПИАНО, СОЛФЕЖ И ПОП - ПЕЕНЕ „PH. D. MUSIC LAB“

Състояние на музикалната лаборатория в началото на 2023 – 2024 учебна година:

Учебната 2023 – 2024 година е двайсет и пета поредна учебна година за музикалната лаборатория *Ph. D. Music Lab* при НЧ „Цар Борис III – 1928“, София.

Продължаваме да работим и с наши ученици, приети успешно в национални музикални училища (по азбучен ред): **Виктор Георгиев и Филип Асенов.**

Излезе от печат алманахът Успелите деца на България, 2023 (за постижения от 2022 г.), за който номинирахме две наши възпитанички – индивидуални изпълнители (по азбучен ред): **Валя Нушева и Катрин Андонова.** Беше одобрена номинацията на Валя, тъй като постиженията на Катрин бяха от форуми, проведени онлайн (дистанционно).

През годината наши възпитаници станаха носители на десетки награди от престижни международни и национални конкурси и фестивали (по азбучен ред):

Мариам Тодорова (пиано, дете с кохлеарни имплантни системи - КИС) – една Голяма награда – от форум в САЩ (дистанционно участие, с видеоклип, изпълнение на Бетовен), едно първо място – от форума „Коледна изповед“ (дистанционно участие), две втори и три трети места от форумите „Културен караван“, „Калейдоскоп на талантите“ и „Звезди на света“ (Полша, дистанционни участия – с видеоклипове), едно трето място от форума „Да Капо“,

Румъния (също дистанционно участие, Мери изпрати различни видеоклипове, на чиято основа тя достигна до финалния етап на форума).

Мариам е на първо място по пиано от "София гран при",

Мариам има второ място от "Wings of Stars".

Валя Нушева (вокал) – четири първи места, сред тях две първи места от „Кръстопът на музите“, 2023 – в номинации „Джаз“ и „Поп“ (присъствен формат), едно първо място от форума „Звезден сблъсък“, Велико Търново (присъствен формат), и едно първо място от форума „Калейдоскоп на талантите“ (Полша, дистанционно участие – с видеоклип).

Валя има още две първи места от есенните издания "Звезден мост" и "Културен караван".

Александра Павлова (5 г.) – получи две трети награди и една специална за най-малък участник.

Деница Великова (вокал) – едно първо и две втори места от форумите „Културен караван“, „Калейдоскоп на талантите“ и „Звезди на света“ (Полша, дистанционни участия – с видеоклипове).

Инара Илиева (вокал) – три втори места от „Кръстопът на музите“, 2023 – в номинации „Джаз“, „Поп“, „Мюзикъл“ (присъствен формат); две втори и три трети места от форумите „Културен караван“, „Калейдоскоп на талантите“ и „Звезди на света“ (Полша, дистанционни участия – с видеоклипове).

Дует Мая Соколова и Бояна Соколова станаха носители на две втори места – от форума „Калейдоскоп на талантите“, Полша (дистанционно участие) и от форума „Вярвай, искай, можеш“, Баня, София (предварителен етап – с видеоклипове, с присъствено участие на финал). Нашите момичета Мая и Бояна изпълниха любима песен с танци.

Наши колеги и преподаватели от школата – г-жа Галина Савова, г-жа Елена Чакърова и преподавателите Миглена Ценова и Вера Ценова също получиха награди от дистанционни и присъствени форуми, в които участваха наши възпитаници през 2023 г.

Продължихме да работим със създаващи авторска музика възпитаници като Катрин Андонова (вокал и пиано) и Яна Стефанова (пиано).

Наши възпитаници се включиха във всички форуми, организирани от Столична Община, Район „Сердика“ (1 март, 17 септември, 21 декември и др.), както и във всички форуми, организирани от НЧ „Цар Борис III – 1928“, гр. София – юбилеен концерт по случай 95-годишнината на НЧ „Цар Борис III – 1928“, на който бяха връчени отличия на педагозите и други.

Участие на учениците в Коледен концерт на НЧ „Цар Борис III – 1928“, гр. София на 21.12.2023 г. в киносалона на читалището.

Много от младите ни възпитаници са музиканти в различни поп и рок групи, с които създават, изпълняват, осъществяват записи и видеоклипове на авторска музика.

При възможност музикалната лаборатория и НЧ „Цар Борис III – 1928“ също организират форуми – концерти и други прояви, при които нашите възпитаници имат възможност да се изявяват и да осъществяват творчески сътрудничества с други възпитаници на лабораторията и на читалището.

Всички лауреати имат и много специални награди, които са допълнителни - отстъпки, покани за участие във фестивали, освободени от такса за участие - изцяло или частично.

Перспективи:

През 2024 г. ще продължим да подкрепяме музикалното развитие и образование на деца, младежи и възрастни обучавани.

Ще подпомагаме професионалната подготовка на ученици, кандидат-студенти и студенти.

Ще насърчаваме нашите възпитаници, които имат потенциал, да създават авторско творчество.

Ще подготвяме и насърчаваме деца за участие в международни и национални форуми, посветени на изкуствата.

Ще подкрепяме нови интерпретации и звукозаписна дейност на нови български песни.

Начин на работа:

Образователните програми са индивидуални, гъвкави, като честотата на провежданите уроци е съобразена изцяло с потребностите, възможностите, времеви диапазон и др. на обучаваните. Понякога самите обучавани прекъсват редовните занимания или провеждат уроци еднократно в месеца или по-рядко. Тук идеята е музикалната лаборатория да насърчава личната мотивация и да откликва и на спорадични пориви към занимания с изкуства.

Към момента работим както присъствено, така и дистанционно – съобразно потребностите на възпитаниците.

Школата има 29 ученици, с които се работи присъствено и дистанционно.

ШКОЛА ПО КИТАРА - „Софийска китарна школа“

През 2023 година, „Софийска китарна школа“ към читалище „Цар Борис III – 1928“ е с брой ученици – 30 деца на възраст между 5 и 17 години.

През годината обучението е било насочено към индивидуалното и ансамбловото свирене.

Учебният материал и преподаването е било съобразено спрямо нуждите и възможностите на децата, като тематичното разпределение е спрямо учебните пособия на Валентин Вълчев – „Да свирим на китара – част 1“, „Да свирим на китара- част 2“ и „Да свирим на китара – част 3“, също така и френската школа на Thierry Tisserand – Je Deviens Guitariste Volume 1 & 2.

Умението за ансамбловото свирене е значима част от развитието на всеки музикант. Основата му се изучава и в индивидуалните уроци, когато ученикът свири със своя преподавател.

През 2023 година „Софийска китарна школа“ към читалище „Цар Борис III – 1928“ беше за втори път основен организатор на международния фестивал „Sofia Guitar Festival“, фестивал с конкурсна и концертна дейност, а Читалище „Цар Борис III – 1928“ беше негов домакин. В конкурсната част участваха 60 деца от цяла България на възраст между 7 и 18 години. По време на фестивала се проведеха и 5 концерта с изпълнители в областта на китарното изкуство, от цял свят. Заключителният концерт се проведе в Зала България с участието на световно известното дуо „CariSma“

Проведе се китарна академия – летен лагер в град Етрополе. В летния лагер взеха участие 20 деца от цяла България, като всяко дете получи индивидуален урок с различен преподавател и участваше в подготовката на китарен ансамбъл. Китарната академия завърши с заключителен концерт в центъра на град Етрополе, под патронажа на кмета на града.

Творческият цикъл завърши с участие на трима ученика от школата в международния конкурс „Pleven Guitar Festival“.

ШКОЛА ПО КИТАРА 2 - ИЗВЪРШЕНАТА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2023 г.

През 2023 година обучението по китара беше насочено към индивидуални занимания, по изготвена програма и методика на преподаване за начинаещи и

напреднали. Уроците по китара се провеждаха както на акустична, така и на електрическа китара.

Преподаването /обучението/ по китара беше съобразено с дейността на школата. Заниманията с курсистите се провеждаха в школата и онлайн, чрез различните приложения - Viber, WhatsApp, Messenger и др.

Уроците /обучението/ по китара са насочени както за начинаещи, за напреднали /любители музиканти/, също така и за подготовка на ученици за музикални училища и висши учебни заведения.

През годината повечето работих с напреднали курсисти и любители музиканти, които подготвих за кандидатстване в Музикалната академия и прослушване за работа в Корабни и музикални компании. Трима от курсистите успяха да постигнат целите и желанията си.

Провеждането на обученията се извършва индивидуално, гъвкаво, според стилския интерес на курсиста, като честотата на провежданите уроци бе съобразена изцяло с потребностите, възможностите и времевия диапазон на обучаващите.

Работи се по изградена методиката на обучение, която включва: Запознаване с инструмента, произход, устройство на китарата, нотно ограмотяване, пръстово свирене, свирене с перо; Изграждане на инструментални навици и технически похвати като легато, стакато, вибрато и др.; Акорди - запознаване и строеж, скали, гами, акомпаниране и импровизиране; Блус схеми и импровизации, разучаване на различни стилове: Rock, Blues, Country, Funk, Jazz, Classical Guitar и др.; Разучаване на любими песни, групи и музиканти.

По време на заниманията с курсистите следя за цялостната методика и всички дидактически проблеми, които възникват при обучението по китара. Уроците по китара са завладяващо занимание, при което независимо от възрастта, всеки може да изяви себе си.

През м. октомври 2023 г. участвах в юбилейния концерт на НЧ „Цар Борис III“, по случай 95 години от създаването на читалището.

За привличане на ученици популяризирам дейността си, чрез реклама във Фейсбук, обяви, сайта на читалището, специализирани сайтове, където може да се видят клипове на преподавателя и участия в концертни изяви.

ШКОЛА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО

1. През годината се обучаваха 15 деца на възраст от 6 до 12 години

2. Провеждаха се теоретични упражнения според дадените им методически указания.
3. Учениците се обучаваха на различни начини на рисуване:
  - а/ от натура
  - б/ натюрморт
  - в/ рисуване с черно / графика/
  - г/ рисуване с водни бои /акварел /
  - д/ рисуване по фантазия и др.
4. Две деца участваха в конкурс за детски рисунки в гр. Велико Търново.
5. Децата се запознаха с исторически сведения, както за известни български художници, така и някои от световната класика.

КАБИНЕТ ЗА СЛУХОВО - РЕЧЕВА РЕХАБИЛИТАЦИЯ КЪМ НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ „ ЦАР БОРИС III - 1928“

Кабинетът за слухово- речева рехабилитация е създаден през 2002 година, като Център за информация и рехабилитация след кохлеарна имплантация в средата на читалището, след спечелването на демонстрационен проект финансиран от Програмата за развитие на ООН, който нарекохме "Ти чуваш".

Проектът "Ти чуваш" се осъществи с подкрепата на Министерството на културата на Република България, Програмата на ООН за развитие, Програма "Матра" на Правителството на Кралство Холандия и Американската агенция за международно развитие чрез Проект "Читалища".

Децата, с които започна работа кабинетът, днес са големи момчета и момичета. Някои от тях са вече родители, а други все още покоряват върховете на науката. Например:

Богомил Любиков завърши бакалавърска степен в университета в Борнемуд, Великобритания, специалност Компютърна анимация и има предложение за работа в същия университет.

Явор Илиев завърши Националната художествена гимназия и в момента е студент 3-та година в Националната художествена академия. Интересува се от Еърсофт и участва световни състезания.

Мария Якимова, която освен кабинета по рехабилитация, като дете посещаваше и школата по рисуване, завърши бакалавърска степен в СУ, специалност Графичен дизайн с отличие, а в момента завършва магистратура в

Националната художествена академия. Работи в международна софтуерна компания.

Светлин Михайлов, освен кабинета по рехабилитация посещаваше и школата по пиано при Миглена Ценова, завърши Националната гимназия по приложни изкуства, беше студент в Националната художествена академия, а в момента живее и работи в Литва.

Нели Йорданова, която също като Светлин освен кабинета по рехабилитация посещаваше и школата по пиано при Миглена Ценова, завърши магистратура в Лесотехническият университет, специалност Ландшафтна архитектура и в момента работи като инженер по специалността си.

Списъкът на децата минали през кабинета и читалището е дълъг и с всяка изминала година се обновява. Но е гордост, че тези деца могат да постигат такива резултати- от едно напълно глухо дете да стане говорещ и можещ човек, борещ се с живота наравно със своите връстници, което е резултат от огромния труд на самото дете, неговото семейство и всички преподаватели, с които то е имало късмета да израства. Много от нашите деца в момента говорят не само български език, а 2, 3 дори и 4 езика.

През 2023 г. през кабинета за рехабилитация и консултация са преминали 3 деца присъствено и 3 деца онлайн.

През 2024 г. кабинетът по слухово-речева рехабилитация към читалище „Цар Борис III - 1928“ ще извършва рехабилитация на слуха и говора на деца с увреден слух и комуникативни нарушения от цялата страна присъствено и онлайн. Планираме разширяване на дейността, чрез провеждане на рехабилитация на възрастни хора с проблеми в слуха и говора.

Рехабилитацията има за цел да развие комуникативните способности на децата с увреден слух, да подобри слуховите и говорните им умения, да предостави информация на родителите за възможностите за развитие на техните деца и възможностите за обучение и реализация. Терапията се провежда индивидуално и според нивото на развитие на всяко дете. Съвместната работа с останалите преподаватели от читалището и включването на децата с увреден слух в други дейности, оптимизира процеса на рехабилитация и постигнатите резултати са много по-добри.

Елена Чакърва, Секретар на НЧ „Цар Борис III – 1928“ ...

София
10.02.2024 г.

